

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

14. června 2011 *

Ve věci C-196/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Rady pro stížnosti evropských škol ze dne 25. května 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 29. května 2009, v řízení

Paul Miles a další

proti

Evropským školám,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, předsedové senátů, A. Borg Barthet, M. Ilešič (zpravodaj), J. Malenovský, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, a T. von Danwitz, soudci,

* Jednací jazyk: francouzština.

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: R. Şereş, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. června 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za P. Milese a další S. Orlandim a J.-N. Louisem, avocats,

- za Evropské školy M. Gilletem, avocat,

- za Evropskou komisi B. Eggers a J.-P. Keppennem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 16. prosince 2010,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 18 SFEU, 45 SFEU a 267 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi 137 učiteli přidělenými Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska k evropským školám a Evropskými školami ohledně jejich odmítnutí provést úpravu odměn žalcobů za období před 1. červencem 2008 v návaznosti na snížení hodnoty libry šterlinků a dále ohledně způsobu výpočtu uplatňovaného od tohoto data pro úpravu odměn v návaznosti na výkyvy směnných kurzů jiných měn než euro.

Právní rámec

Úmluva o statutu evropských škol

- 3 Zřizování evropských škol bylo původně založeno na dvou právních nástrojích, a sice statutem Evropské školy, podepsaným v Lucemburku dne 12. dubna 1957 (*United Nations Treaties series*, svazek 443, s. 1293) a Protokolem o zřizování evropských škol podle statutu Evropské školy, podepsaným v Lucemburku dne 13. dubna 1962 (*United Nations Treaties series*, svazek 752, s. 267).

- 4 Tyto právní nástroje byly nahrazeny Úmluvou o statutu evropských škol, uzavřenou v Lucemburku dne 21. června 1994 (Úř. věst. L 212, s. 3; Zvl. vyd. 16/01, s. 16, dále jen „úmluva o evropských školách“), která vstoupila v platnost dne 1. října 2002 a je nyní platným právním nástrojem. Na rozdíl od původních právních nástrojů, jejichž stranami byly pouze členské státy, uzavřela úmluvu o evropských školách rovněž Evropská společnost, která k tomu byla oprávněna rozhodnutím Rady 94/557/ES, Euratom ze dne 17. června 1994, kterým se Evropské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii zmocňuje podepsat a uzavřít Úmluvu o statutu evropských škol (Úř. věst. L 212, s. 1; Zvl. vyd. 16/01, s. 14).
- 5 První až čtvrtý bod odůvodnění úmluvy o evropských školách zní:

„zvažující [vzhledem k tomu], že pro společné vzdělávání dětí zaměstnanců Evropských společenství za účelem zajištění řádného fungování evropských orgánů, byl[a] od roku 1957 zřizován[a] zařízení nesoucí název ‚evropská škola‘;

zvažující [vzhledem k tomu], že se Evropská společnost snaží zajistit společné vzdělávání těchto dětí a že za tímto účelem přispívají do rozpočtu evropských škol;

zvažující [vzhledem k tomu], že systém evropských škol je jediný svého druhu; že představuje formu spolupráce mezi členskými státy navzájem i mezi členskými státy a Evropskými společenstvími, přičemž plně uznávají odpovědnost členských států za obsah výuky a za uspořádání jejich vzdělávacího systému, stejně jako za kulturní a jazykovou různost;

[vzhledem k tomu, že]

[...]

- by měla být zajištěna náležitá právní ochrana vyučujících zaměstnanců stejně jako ostatních osob, na které se vztahuje tento statut, proti jednáním Nejvyšší rady nebo správních rad; za tímto účelem by měla být vytvořena Rada pro stížnosti, která by měla jasně vymezené pravomoci,

 - pravomocí Rady pro stížnosti není dotčena soudní pravomoc vnitrostátních soudů v občanskoprávních a trestněprávních věcech.“
- 6 Podle článku 7 úmluvy o evropských školách je Rada pro stížnosti evropských škol (dále jen „Rada pro stížnosti“), spolu s Nejvyšší radou, generálním tajemníkem a Radami inspektorů, jedním z orgánů společných všem školám.
- 7 Článek 26 úmluvy o evropských školách stanoví, že „Soudní dvůr Evropských společenství je výlučně příslušný rozhodovat spory mezi smluvními stranami týkající se výkladu a uplatňování této úmluvy, které nevyřešila Nejvyšší rada“.
- 8 Článek 27 úmluvy o evropských školách stanoví:

„1. Zřizuje se Rada pro stížnosti.

2. Rada pro stížnosti je výlučně příslušná rozhodovat v prvním a posledním stupni poté, co se vyčerpají všechny správní postupy, jakýkoli spor týkající se uplatňování této úmluvy na všechny osoby, na které se tato úmluva vztahuje s výjimkou administrativních a pomocných zaměstnanců, a ohledně právnosti každého aktu nepříznivě působícího založeného na této úmluvě nebo na předpisech přijatých v jejím rámci, přijatého Nejvyšší radou nebo správní radou školy, při výkonu jejich pravomocí, které jim jsou svěřeny touto úmluvou. Mají-li tyto spory finanční povahu, má Rada pro stížnosti neomezenou pravomoc.

Podmínky a prováděcí pravidla týkající se těchto řízení stanoví podle okolností pracovní řád pro učitele nebo úprava použitelná na učitele na částečný úvazek nebo obecné školní řády.

3. Členové Rady pro stížnosti jsou osoby, o jejichž nezávislosti není pochyb, a které jsou považovány za způsobilé právníky.

Členy Rady pro stížnosti mohou být jmenovány pouze osoby, které jsou na seznamu sestaveném Soudním dvorem Evropských společností.

4. Statut Rady pro stížnosti přijme jednomyslně Nejvyšší rada.

Statut Rady pro stížnosti určí počet členů Rady pro stížnosti, postup pro jejich jmenování Nejvyšší radou, délku jejich funkčního období a finanční opatření, která se jich týkají. Statut upřesní fungování Rady pro stížnosti.

5. Rada pro stížnosti přijme svůj jednací řád, který obsahuje ustanovení nezbytná pro uplatňování statutu.

Jednací řád vyžaduje jednomyslné schválení Nejvyšší radou.

6. Rozsudky Rady pro stížnosti jsou pro strany závazné a, nejsou-li stranami vykonány, vynutitelné příslušnými orgány členských států v souladu s jejich vnitrostátními právními předpisy.

7. V jiných sporech, ve kterých jsou školy stranou, jsou příslušné vnitrostátní soudy. Tento článek se nedotýká zejména příslušnosti vnitrostátních soudů ve věcech občanskoprávní a trestněprávní odpovědnosti.“

Statut Rady pro stížnosti evropských škol

9 Článek 1 statutu Rady pro stížnosti evropských škol stanoví:

„1. Rada pro stížnosti [...] má šest členů, kteří jsou jmenováni na dobu pěti let.

2. Nejvyšší rada, která rozhoduje dvoutřetinovou většinou svých členů, je jmenuje na základě seznamu sestaveného za tímto účelem Soudním dvorem Evropských společností.

3. Jejich funkční období je automaticky obnovitelné na stejnou dobu, nerozhodne-li Nejvyšší rada dvoutřetinovou většinou svých členů výslovně jinak.

[...]“

10 Podle článku 3 tohoto statutu „členové Rady pro stížnosti nesmí vykonávat po dobu jejich funkčního období žádnou politickou nebo správní funkci ani žádnou výdělečnou činnost neslučitelnou s jejich povinnostmi nezávislosti a nestrannosti“.

11 Článek 5 uvedeného statutu stanoví, že „člen Rady pro stížnosti může být zbaven funkce pouze tehdy, když ostatní členové na plenárním zasedání dvoutřetinovou většinou rozhodnou, že nadále nespĺňuje požadované podmínky.“

12 Článek 15 téhož statutu stanoví:

„[...]“

2. Žádný člen se nemůže podílet na přezkumu věci, na níž má osobní zájem nebo v níž dříve vystupoval buď jako zástupce nebo poradce jednoho z účastníků řízení nebo osoby, která má na věci zájem, nebo jako člen soudu nebo vyšetřovací komise, nebo z jiného titulu.

3. Jestliže je člen z některého z těchto důvodů nebo ze zvláštního důvodu vyloučen, uvědomí o tom předsedu Rady pro stížnosti, který jej uvolní a zajistí případně jeho nahrazení jiným členem.

4. Má-li předseda Rady pro stížnosti nebo sekce za to, že je u člena dán důvod vyloučení, konfrontuje svůj názor s názorem dotyčného; v případě nesouladu rozhodne Rada pro stížnosti nebo sekce. Po vyslechnutí dotyčného člena se Rada pro stížnosti nebo sekce radí a hlasuje v jeho nepřítomnosti. V případě, že příslušný senát rozhodne o vyloučení, předseda Rady pro stížnosti přistoupí případně k nahrazení dotyčného.“

Pracovní řád přidělených zaměstnanců evropských škol

13 Pracovní řád přidělených zaměstnanců evropských škol (dále jen „pracovní řád přidělených zaměstnanců“) přijímá Nejvyšší rada na základě pravomoci, kterou jí v tomto ohledu přiznává úmluva o evropských školách.

14 Článek 49 pracovního řádu přidělených zaměstnanců ve své verzi platné od října 2004 do 30. června 2008 stanovil:

„1. Za podmínek stanovených v této kapitole[,] a není-li výslovně stanoveno jinak, má zaměstnanec nárok na odměnu odpovídající jeho pracovnímu místu a jeho stupni v platové tabulce odpovídající takovému místu, jak je stanovena v příloze III k tomuto pracovnímu řádu.

2. a) Příslušné vnitrostátní orgány vyplácejí zaměstnancům vnitrostátní plat a informují ředitele o vyplácených částkách, přičemž upřesní všechny skutečnosti, které byly při výpočtu zohledněny, včetně povinných odvodů na sociální zabezpečení a daní.
- b) Škola vyplácí rozdíl mezi odměnou stanovenou v tomto pracovním řádu a protihodnotou všech vnitrostátních příjmů snížených o povinné odvody na sociální zabezpečení.

Tato protihodnota se vypočítává v měně země, kde zaměstnanec vykonává svoji činnost, na základě směnných kurzů používaných pro úpravu platů úředníků Evropských společenství.

Jestliže je protihodnota vyšší než činí odměna stanovená tímto pracovním řádem pro kalendářní rok, zůstává rozdíl mezi oběma částkami dotyčnému zaměstnanci.

[...]“

- 15 Komentář k čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců upřesňoval:

„Podle ustanovení služebního řádu úředníků Společenství se jako referenční kurz pro devizy jiné než euro bere rozpočtový kurz platný k 1. červenci daného roku. Tento referenční kurz se použije při převodu odměn na eura.“

- 16 V říjnu 2008 se Nejvyšší rada rozhodla čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců s účinností od 1. července 2008 změnit vložením následujícího pododstavce mezi druhý a třetí pododstavec uvedeného ustanovení:

„Tyto směnné kurzy jsou porovnávány s měsíčními směnnými kurzy používanými při provádění rozpočtu. V případě odchylky rovné nebo vyšší než 5 % zaznamenané u jedné nebo více deviz vzhledem ke směnným kurzům používaných až do této chvíle se od tohoto měsíce provede úprava. Jestliže nebylo dosaženo daného prahu, aktualizují se směnné kurzy nejpozději po 6 měsících.“

- 17 Podle článku 79 pracovního řádu přidělených zaměstnanců lze proti rozhodnutím ve správní a finanční oblasti podat správní odvolání ke generálnímu tajemníkovi. Proti jeho výslovnému nebo implicitnímu zamítavému rozhodnutí lze podat žalobu na základě článku 80 uvedeného pracovního řádu, jehož odstavec 1 stanoví:

„Rada pro stížnosti je výlučně příslušná rozhodovat v prvním a posledním stupni jakýkoliv spor mezi vedením školy a zaměstnanci týkající se legality aktu nepříznivě zasahujícího do jejich právního postavení. Jde-li o spor finanční povahy, provádí Rada pro stížnosti přezkum v plné jurisdikci.“

- 18 Článek 86 pracovního řádu přidělených zaměstnanců stanoví, že „články tohoto pracovního řádu obdobné článkům služebního řádu úředníků Společenství budou vykládány podle kritérií uplatňovaných Komisí“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 19 Paul Miles a dalších 136 žalobců v původním řízení jsou učitelé přidělení Spojeným královstvím k některé z evropských škol. V souladu s článkem 49 pracovního řádu přidělených zaměstnanců pobírají jednak vnitrostátní plat vyplácený orgány Spojeného království a jednak příplatek, který se rovná rozdílu mezi odměnou stanovenou tímto pracovním řádem a protihodnotou vnitrostátního platu sníženého o povinné srážky na sociální zabezpečení, vyplácený evropskou školou (dále jen „evropský příplatek“).
- 20 Za období od 1. července 2007 do 30. června 2008 byl evropský příplatek vypočítáván – podle čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců platného v té době – jako rozdíl mezi odměnou stanovenou tímto pracovním řádem a protihodnotou celkového vnitrostátního platu vyjádřeného v librách šterlinků a převedeného na eura na základě rozpočtového kurzu uplatňovaného Evropskou komisí k 1. červenci 2007.
- 21 Od října 2007 došlo ke značnému snížení hodnoty libry šterlinků. Toto snížení hodnoty však nebylo zohledněno při výpočtu evropského příplatku žalobců před 1. červencem 2008, jelikož směnný kurz uplatňovaný na platy úředníků Evropských společenství, na který uvedené ustanovení odkazuje, se upravuje pouze jednou ročně.
- 22 Paul Miles a ostatní žalobci v původním řízení podali mezi 15. dubnem a 20. květnem 2008 ke generálnímu tajemníkovi evropských škol správní odvolání, jimiž se domáhali, aby byl směnný kurz libry šterlinků přehodnocen a evropské příplatky počínaje

listopadem 2007 byly přepočteny. Vzhledem k tomu, že tato odvolání byla uvedeným generálním tajemníkem implicitně zamítnuta, podali žalobci v původním řízení dne 15. prosince 2008 a 9. ledna 2009 k Radě pro stížnosti žaloby na neplatnost; přitom se dále domáhali náhrady škody za období od listopadu 2007 do června 2008. V této souvislosti žalobci zejména uplatnili, námitku protiprávnosti čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců z hlediska článků 12 ES a 39 ES.

23 V říjnu 2008 Nejvyšší rada evropských škol změnila čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců za účelem možnosti pružnějšího přehodnocení směnných kurzů v případě výrazných změn kurzů měn členských států mimo eurozónu. Nabytí účinnosti této změny bylo stanoveno na 1. července 2008 z toho důvodu, že uplatnění se zpětnou účinností by vyvolalo značné náklady a znamenalo by, že od zaměstnanců přidělených členskými státy, jejichž měna doznala zhodnocení, by bylo požadováno vrácení nadměrného evropského příplatku.

24 Rada pro stížnosti poukazuje na to, že právní systém evropských škol je systémem *sui generis*, který se liší jak od systému Společenství a Evropské unie, tak od systému členských států, přestože představuje určitou formu spolupráce mezi nimi. Upřesňuje, že z toho lze vyvodit, že i když vnitrostátní nebo mezinárodní právní nástroje, jejichž stranami samy evropské školy nejsou, nemohou jako takové tyto školy právně zavazovat, základní zásady, které jsou v těchto právních nástrojích obsaženy nebo na které tyto nástroje odkazují, musí vzhledem k tomu, že jsou společně přijímány jak v právním řádu Unie, tak v právních rádech členských států, sloužit přinejmenším jako reference pro činnost orgánů těchto škol. Kromě toho jsou normy práva Unie, na

které odkazují právě předpisy přijaté na základě úmluvy o evropských školách, v rámci systému uvedených škol přímo použitelné.

- 25 Rada pro stížnosti konstatuje, že za těchto podmínek jsou žalobci v původním řízení oprávněni uplatňovat námitku protiprávnosti čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců z hlediska článků 12 ES a 39 ES.
- 26 Rada pro stížnosti poukazuje na to, že úmluva o evropských školách stanoví výslovně pouze to, že Soudní dvůr je příslušný rozhodovat spory mezi smluvními stranami. Vystává však otázka, zda Rada pro stížnosti, ačkoli patří do systému *sui generis* odlišného jak od systému Společenství, tak od systému členských států, může být při výkladu a uplatňování zásad práva Unie, jichž se před ní lze dovolávat, jakož i norem tohoto práva, na které odkazují předpisy přijaté na základě této úmluvy, považována za soud spadající do oblasti působnosti článku 234 ES.
- 27 Rada pro stížnosti v této souvislosti zdůrazňuje, že byla zřízena úmluvou, která se týká výhradně Společenství a jeho členských států, za účelem zajištění jednotné soudní ochrany v oblasti pravomocí, které jí byly svěřeny. Tato úmluva ostatně stanoví, že její rozsudky musí být, bude-li to nezbytné, vykonatelné příslušnými orgány členských států a že spory, které nespadají do její pravomoci, spadají do pravomoci vnitrostátních soudů. Bylo by tudíž paradoxní, kdyby pouze posledně uvedené soudy mohly v rámci sporu týkajícího se Evropských škol předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Konečně, možnost Rady pro stížnosti předkládat předběžné otázky Soudnímu dvoru odpovídá cíli článku 234 Smlouvy o ES, kterým je zajistit jednotný výklad práva Unie.

28 Ohledně otázky, zda je čl. 49 odst. 2 písm. b) pracovního řádu přidělených zaměstnanců slučitelný s články 12 ES a 39 ES, má Rada pro stížnosti za to, že její zodpovězení naráží na jisté obtíže. Poukazuje na to, že jelikož sporné ustanovení bylo změněno až od 1. července 2008, tedy osm měsíců po zjištěném výrazném snížení hodnoty libry, učitelé přidělení Spojeným královstvím tak při výpočtu jejich odměny byli před uvedeným datem znevýhodněni. Okolnost, že učitelé přidělení jinými členskými státy byli tím, že k úpravě odměn před tímto datem nedošlo, zvýhodněni, protože měna těchto států doznala zhodnocení, může postoj Evropských škol odůvodnit tím méně, že jejím účinkem bylo prohloubení dané nerovnosti v zacházení s učiteli. Podle Rady pro stížnosti se taková situace jeví být nejen v rozporu se zásadou rovného zacházení a zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, ale zdá se, že může být rovněž překážkou volného pohybu pracovníků.

29 Za těchto podmínek se Rada pro stížnosti rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba článek 234 [ES] vykládat v tom smyslu, že takový soud, jakým je Rada pro stížnosti, která byla zřízena článkem 27 [úmluvy o evropských školách], spadá do jeho oblasti působnosti a, jelikož rozhoduje v posledním stupni, je povinen předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být články 12 [ES] a 39 [ES] vykládány v tom smyslu, že brání použití systému odměňování, jaký platí u evropských škol, v rozsahu, v němž tento systém, i když výslovně odkazuje na systém

použitelný na úředníky Společenství, neumožňuje zcela zohlednit, a to ani retroaktivně, znehodnocení měny, které vede ke snížení kupní síly učitelů přidělených orgány dotyčného členského státu?

- 3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku, může takový rozdíl v situaci, jaký byl zjištěn mezi učiteli přidělenými k Evropským školám, jejichž odměna je hrazena jak jejich vnitrostátními orgány, tak i Evropskou školou, ve které vyučují, a úředníky Evropského společenství, jejichž odměna je vyplácena výhradně Společenstvím, odůvodňovat, s ohledem na zásady obsažené ve výše uvedených článcích a i když dotčený pracovní řád výslovně odkazuje na služební řád úředníků Společenství, že směnné kurzy určené pro zajištění zachování rovnocenné kupní síly nejsou stejné?“

K pravomoci Soudního dvora

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

- ³⁰ Žalobci v původním řízení i Komise mají za to, že Soudní dvůr má pravomoc k rozhodnutí o předběžné otázce, kterou mu předložila Rada pro stížnosti, a že Rada pro stížnosti je nejen oprávněna podat Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 234 třetího pododstavce ES, ale je povinna takovou žádost podat.

Evropské školy mají naproti tomu opačný názor a navrhují proto odpovědět na první otázku záporně.

- 31 Žalobci v původním řízení a Komise tvrdí, že Rada pro stížnosti splňuje všechna kritéria používaná pro kvalifikaci orgánu jako „soudu“ ve smyslu článku 234 ES, jak je stanovila judikatura Soudního dvora. Rada pro stížnosti byla zřízena na základě zákona, je zřízena trvale, její členové skýtají veškeré záruky nezávislosti, její jurisdikce má závaznou povahu, používá právní předpisy a řízení je obdobné řízení u řádných soudů, které splňuje zásadu kontradiktornosti. Komise dodává, že Rada pro stížnosti v daném případě vykonává soudní činnost, když rozhoduje o sporu mezi žalobci v původním řízení a evropskými školami jako zaměstnavatelem.
- 32 Žalobci v původním řízení a Komise se domnívají, že i když Rada pro stížnosti nespadá přímo pod konkrétní členský stát, je třeba nahlížet na ni jako na „soud členského státu“ ve smyslu článku 234 ES. Soudní dvůr totiž již připustil, v rozsudku ze dne 4. listopadu 1997, Parfums Christian Dior (C-337/95, Recueil, s. I-6013, body 20 až 26), že soud společný několika členskými státy mu může předkládat předběžné otázky. Toto řešení opřel o teleologický výklad článku 234 ES s ohledem na cíl zajištění jednotnosti výkladu práva Unie na základě tohoto ustanovení. Toto řešení by se mělo uplatnit rovněž na Radu pro stížnosti, kterou je třeba považovat za soud společný všem členskými státy a Unii a která uplatňuje právo Unie stejně jako vnitrostátní soudy. Umožnit Radě pro stížnosti, aby Soudnímu dvoru při výkladu pravidel práva Unie předkládala žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, odpovídá především cíli spočívajícímu v zajištění jednotného výkladu uvedeného práva.

- 33 Komise připouští, že Soudnímu dvoru nemůže předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce každý mezinárodní soud pouze na základě toho, že uplatňuje normy práva Unie. V projednávaném případě se však jedná o specifický případ soudu společného všem členským státům, který nahrazuje vnitrostátní soudy, jež by jinak byly příslušné. Žalobci v původním řízení uvádějí, že nelze připustit, aby se členské státy uzavřením úmluvy o evropských školách, jejímž cílem mimoto zjevně není omezení oblasti působnosti práva Unie, vyhnuly svým povinnostem vyplývajícím ze Smluv.
- 34 Komise a žalobci v původním řízení mají za to, že jelikož je Unie smluvní stranou úmluvy o evropských školách, je tato úmluva, jakož i veškeré z ní odvozené právo, plně součástí práva Unie. Uvedení žalobci z toho dovozují, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodnout v rámci řízení o předběžné otázce jak o této úmluvě, tak o pracovním řádu přidělených zaměstnanců.
- 35 Evropské školy mají za to, že z článku 27 úmluvy o evropských školách vyplývá, že Rada pro stížnosti je soudem. Nejedná se však zjevně o vnitrostátní soud. Jestliže Soudní dvůr mohl rozšířit, zejména ve výše uvedeném rozsudku Parfums Christian Dior, pojem vnitrostátní soud na Soudní dvůr Beneluxu, bylo tomu tak proto, že v oblasti duševního vlastnictví existuje právní úprava Unie. Pracovní řád přidělených zaměstnanců však nelze považovat za oblast, v níž existuje právní úprava Unie, nýbrž pouze za výraz vzdání se pravomocí ze strany členských států ve prospěch orgánů evropských škol s tím cílem, aby tyto orgány uspořádaly své vztahy s učiteli, kteří k nim byli přiděleni. Předložení věci v oblasti ochranných známek Soudnímu dvoru Beneluxu mimoto mělo povahu incidenčního řízení v rámci řízení probíhajících u vnitrostátních soudů, zatímco mezi soudní činností vykonávanou Radou pro stížnosti a soudní činností vykonávanou vnitrostátními soudy neexistuje žádný vztah.

Pouhá skutečnost, že u vnitrostátních soudů lze požadovat prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí Rady pro stížnosti, nemá v tomto ohledu význam.

- ³⁶ Evropské školy se domnívají, že vazby, třebaže úzké, které mají s Unií, nestačí k tomu, aby byl pracovní řád přidělených zaměstnanců považován za součást práva Unie. I když z judikatury Rady pro stížnosti vyplývá, že zásady rovného zacházení a volného pohybu pracovníků jsou základní zásady, které musí orgány evropských škol, včetně Rady pro stížnosti, dodržovat, nelze z toho vyvozovat, že předpisy přijaté Nejvyšší radou evropských škol je třeba pokládat za právo Unie. Otázky, které byly položeny, se týkají pouze vztahů mezi evropskými školami a jejich přidělenými zaměstnanci, aniž existuje přímý vztah k právu Unie. Za těchto podmínek Soudní dvůr podle Evropských škol nemá pravomoc k zodpovězení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Radou pro stížnosti z důvodu nedostatečného vztahu k tomuto právu.

Závěry Soudního dvora

- ³⁷ Je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že pro posouzení toho, zda je předkládající orgán svojí povahou „soudem“ ve smyslu článku 267 SFEU, což je otázka, která je upravena výlučně právem Unie, bere Soudní dvůr v úvahu všechny skutečnosti, jako je zákonný základ orgánu, jeho trvalost, závaznost jeho jurisdikce, kontradiktorní povaha řízení, použití právních předpisů orgánem, jakož i jeho nezávislost (viz zejména rozsudek ze dne 17. září 1997, Dorsch Consult, C-54/96, Recueil, s. I-4961, bod 23; ze dne 31. května 2005, Syfait a další, C-53/03, Sb. rozh. I-4609, bod 29; ze dne 14. června 2007, Häupl, C-246/05, Sb. rozh. s. I-4673, bod 16, a ze dne 22. prosince 2010, Koller, C-118/09, Sb. rozh. s. I-13627, bod 22).

- 38 I když Rada pro stížnosti – jak uvádějí všichni zúčastnění, kteří se v projednávané věci vyjádřili – splňuje všechny tyto skutečnosti, a musí tedy být označena za „soud“ ve smyslu článku 267 SFEU, je třeba poukázat na to, že znění tohoto ustanovení odkazuje na „soud členského státu“.
- 39 Je přitom nutné konstatovat, že Rada pro stížnosti nespadá pod „členský stát“, nýbrž pod evropské školy, které jsou, jak uvádí první a třetí bod odůvodnění úmluvy o evropských školách, systémem „*sui generis*“, v němž je prostřednictvím mezinárodní smlouvy vytvořena forma spolupráce mezi členskými státy navzájem i mezi členskými státy a Unií, jejímž cílem je společné vzdělávání dětí zaměstnanců evropských orgánů za účelem zajištění řádného fungování těchto orgánů.
- 40 Je pravda, že Soudní dvůr v bodě 21 výše uvedeného rozsudku Parfums Christian Dior, kterého se dovolávají žalobci a Komise, rozhodl, že neexistuje žádný platný důvod pro to, aby soud společný několika členskými státy, jako je Soudní dvůr Beneluxu, nemohl předkládat Soudnímu dvoru předběžné otázky stejně jako soudy každého z těchto členských států.
- 41 Rada pro stížnosti však nepředstavuje takový soud společný několika členskými státy, srovnatelný se Soudním dvorem Beneluxu. Zatímco totiž úkolem posledně uvedeného soudu je zajišťovat jednotnost uplatňování právních pravidel společných všem třem státům Beneluxu a řízení před ním má povahu incidenčního řízení ve vztahu k řízením probíhajícím před vnitrostátními soudy, po jehož skončení je stanoven konečný výklad právních pravidel společných zemím Beneluxu (viz výše uvedený rozsudek soud Parfums Christian Dior, bod 22), Rada pro stížnosti k soudním systémům členských států takové vazby nemá.

- 42 Kromě toho, i když Rada pro stížnosti byla vytvořena všemi členskými státy a Uníí, nic to nemění na tom, že představuje orgán mezinárodní organizace, která je navzdory funkčním vazbám k Unii od Unie a členských států formálně odlišná.
- 43 Za těchto podmínek pouhá skutečnost, že Rada pro stížnosti je v případě, že je jí předložen spor, povinna uplatňovat obecné zásady práva Unie, nestačí k tomu, aby se na uvedenou Radu pro stížnosti vztahoval pojem „soud členského státu“, a tedy aby spadala do působnosti článku 267 SFEU.
- 44 Žalobci v původním řízení a Komise mají nicméně za to, že možnost – nebo dokonce povinnost – Rady pro stížnosti obrátit se v rámci takového sporu na Soudní dvůr je nezbytná k zajištění jednotného výkladu uvedených zásad, jakož i ke skutečnému do-
držení práv, která z nich pro přidělené učitele vyplývají.
- 45 V tomto ohledu je třeba uvést, že i když vývoj systému soudní ochrany zavedeného úmluvou o evropských školách ve smyslu uvedeném v předchozím bodě je jistě před-
stavitelný, změnit systém platný v současnosti přísluší členským státům (viz obdobně
rozsudek ze dne 25. července 2002, *Unión de Pequeños Agricultores v. Rada*, C-50/00
P, Recueil s. I-6677, body 44 a 45).
- 46 Z výše uvedeného vyplývá, že Soudní dvůr nemá pravomoc k zodpovězení žádosti
o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Radou pro stížnosti evropských škol.

K nákladům řízení

- ⁴⁷ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Soudní dvůr Evropské unie nemá pravomoc k zodpovězení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Radou pro stížnosti evropských škol.

Podpisy.